

Erwinia (2)

Alle aandacht voor verantwoord rooien en drogen van hyacint

• TEKST : PETER VREEBURG, PPO BLOEMBOLLEN
• FOTO : PPO BLOEMBOLLEN

Sinds zomer 2002 worden veel hyacinten aangetast door *Erwinia*. Daarbij lopen bollen geheel leeg. Vooral koude leverbare bollen en plantgoed zijn gevoelig. Een voorlopige algemene conclusie is dat bij aanwezigheid van de voor leeglopers verantwoordelijke *Erwinia* in de partij, deze bij vooral hoge temperatuur en/of vochtigheid kan toeslaan. Door een goede preventie is heel wat ellende te voorkomen. Voorzichtig rooien en letten op de temperatuur zijn belangrijke maatregelen.

Het optreden van deze aantasting is meestal totaal onverwacht. Bij het voorkomen van een aantasting spelen vele aspecten bij plantgoed, teelt en verwerking een rol. Een enquête die PPO Bloembollen hield onder telers en handelaren leverde een extra schat aan gegevens op die meehelpten een oplossing te vinden voor dit ernstige probleem.

VERANTWOORD ROOIEN

Voor het rooien wordt het loof vaak gehakseld. Zeker bij een gewas met aantasting kan boven het perceel een wolk van gewasresten met *Erwinia* hangen. Door de wind kan dit, afhankelijk van de temperatuur en vochtigheid in de lucht, een besmetting opleveren voor naast gelegen percelen, sloten en op voorraad gerooide bollen. Door het gewas af te schuiven of te slepen is dit te voorkomen. Regen tussen het verwijderen van het loof en rooien kan funest zijn. Ook natte omstandigheden geven

een extra risico. Probeer elke beschadiging bij rooien te voorkomen en rooi bij zo laag mogelijke temperatuur. Kies daarom bewust voor dagen met lagere temperatuur en voor het tijdstip van de dag. Ook het drogen is dan bij een lagere temperatuur mogelijk. Sommige telers rooien bewust relatief vroeger in de tijd en nemen een iets lagere opbrengst voor lief. Een te goede groei bleek soms ook een nadeel. Het rooien op voorraad is mogelijk mits de weersomstandigheden na rooien en bij opscheppen meewerken. Te hoge temperatuur op het veld (zonnebrand) en bij opscheppen kunnen extra aantasting veroorzaken. Ook te schoon rooien zou beschadiging en aantasting in de hand kunnen werken.

RISICO BIJ SPOELEN

De bedrijven die spoelden hadden naar verhouding meer aantasting door leeglopers. Enkele bedrijven gaven ook spoelen op als oorzaak. Daarbij werd de aantasting soms herleid naar spoelen een jaar eerder. Hoewel spoelen minder beschadiging geeft dan schoningsmachines en erg mooie bollen oplevert, lijkt het bij besmetting met de *Erwinia*, die het leeglopen veroorzaakt, uiterst riskant. Ook bij de iris waar *Erwinia* voor veel aantasting kan zorgen, wordt spoelen als een zeer groot risico ervaren.

KRITISCH DROGEN

Over de snelheid en wijze van drogen gaf de enquête geen duidelijkheid. Zowel te langzaam als te snel werden als oorzaken genoemd. Te snel drogen zou de huiden laten dichtslaan, waardoor later bij het nadrogen, bewaren en verwerken het vocht niet meer weg kan en de bollen gevoeliger zouden zijn. Voor het gewone witsnot geldt: hoe sneller droog hoe beter, desnoods met een sterk verhoogde temperatuur. Bij leeglopers lijkt een te hoge temperatuur erg gevaarlijk. Droog daarom bij de laagst mogelijke temperatuur door meer lucht te gebruiken; altijd zo snel mogelijk na rooien. Het opsparen van kisten voordat ze voor de wand op lucht staan, kan erg gevaarlijk zijn. Door de bollen in gaasbakken buiten te drogen is het mogelijk de laagst mogelijke droogtemperatuur aan te houden. Dit heeft goede resultaten opgeleverd. Het drogen zonder de bollen eerst te schonen vermindert de kans op een extra beschadiging. Omdat de handel steeds vroeger bollen nodig heeft voor de export neemt de kans toe dat niet voldoende goed (na)gedroogde bollen afgeleverd worden. Goede afspraken met de handel over transport en bewaring is dan erg belangrijk.

Het onderzoek wordt gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.

Nieuwe symptomen *Erwinia* in hyacint: deel 2: **ROOIEN EN DROGEN**. In drie artikelen wordt uitgebreid aandacht besteed aan de ernstige problemen in hyacint die veroorzaakt worden door de bacterie *Erwinia*; in dit nummer deel 2 over rooien en drogen.